

Skellefteå 2030

-utkast till prioriteringar i strategin

Strategiområde:

Kunskap och unik kompetens

KUNSKAP OCH UNIK KOMPETENS

Kunskap och kompetens utgör grunden för utveckling. Här väcks barnens kreativitet, nyfikenhet och tekniska kunnande i tidig ålder i en skola som rustar varje elev för en föränderlig framtid. Här har människor oavsett kön, ålder och ursprung förutsättningar att uppnå sin fulla potential genom hela livet. Här finns och utvecklas eftertraktad kompetens som skapar förutsättningar för ett konkurrenskraftigt näringsliv och ett livskraftigt samhälle.

Skellefteå har en stor utmaning framför sig i generationsväxlingen och behöver därför kraftsamla för att säkra den framtida kompetensförsörjningen. Det är en mycket viktig nutids- och framtidsfråga som kräver noggranna analyser och beslutsunderlag.

För en god kompetensförsörjning krävs att det finns en dialog mellan skolan, arbets- och näringsliv och framtida elever, så att de som söker till utbildning känner till arbetsmarknadens kommande behov och så att utbildningsanordnare kan skapa det som efterfrågas. För eftergymnasial yrkesutbildning handlar det om att föra dialog och samverka med näringslivet om kompetensbehoven, så att utbildningar som efterfrågas kan skapas.

Genom en bred samverkan i kompetensförsörjningsfrågor med andra intressenter i samhället kan god kunskapsöverföring och effektivitet i arbetet uppnås. För att hantera den regionala kompetensförsörjningen finns det ett antal områden som är prioriterade; kompetensutveckling, ökat arbetskraftsutbud, inflyttning och attraktionskraft, arbetskraftsinvandring samt inpendling.

Effektmål : Kompetens för ständig utveckling

En åldrande befolkning, den snabba tekniska utvecklingen och urbansieringstrenden gör att Skellefteå, liksom länet i övrigt, står inför stora utmaningar när det gäller kompetensförsörjningen. Utmaningen med att hitta rätt kompetens är en av de största hindren för näringslivets tillväxt och konkurrenskraft (Tillväxtverket: Företagens villkor och verklighet, 2014). Färsk regional statistik visar att närmare 35 % av de sysselsatta i Skellefteå kommer att fram till år 2025 träda ur arbetsmarknaden och totalt sett i länet räknar man med att cirka 40 000 personer behöver ersättas. Balanstalet för Skellefteå år 2025 är 0,69, vilket innebär att när 100 personer lämnar arbetsmarknaden av åldersskäl finns endast 69 ungdomar att träda in i deras ställe.

Ungdomar och unga vuxna har en stor påverkan på befolkningsutvecklingen och därför krävs ett ökat fokus på dessa målgrupper. Arbetet behöver fokuseras och intensifieras mot att stärka besöksnäringen

och arbeta för etableringar inom sällanköpsvaruhandel, eftersom dessa branscher är vanliga instegsyren till arbetsmarknaden för unga.

En av de viktigaste åtgärderna för att underlätta den pågående generationsväxlingen, och motverka dess negativa effekter, kommer att handla om hur vi tar tillvara kompetens hos den växande gruppen utrikes födda och ungdomar som idag hamnar utanför arbetsmarknaden.

Det finns en uppenbar risk att det låga tillskottet av yrkesaktiv befolkning får negativa konsekvenser för arbetsmarknadens funktion och för kommunernas ekonomi och FoU-potential

Även om utvecklingen fram till år 2020 inte innebär en sysselsättningsexplosion inom industrin kommer den sannolikt att ha en positiv påverkan på andra lokalt marknadsorienterade verksamheter som har starka kopplingar till industrin. Det handlar om vissa företagstjänster (såsom teknisk konsultverksamhet och delvis IT-sektorn), en stor del av partihandeln (virke), transport och magasinering (godstransporter) och delar av byggindustrin.

En central utmaning för att åstadkomma högre förädlingsvärden inom de industriella verksamheterna är kompetensförsörjningen och generationsväxlingen. Många företag har bland annat svårt att rekrytera olika typer av ingenjörer. De senaste 20 åren har det utbildats få specialister mot gruvindustrin, vilket kommer innebära stora utmaningar framöver när äldre chefer och specialister pensionerar sig.

Ett annat problem vid rekrytering är bristen på kompletterande arbetsgivare. I "tvåförsörjarsamhället" ska två personer hitta ett arbete utifrån sin kompetens och erfarenhet, vilket är enklare i större och mer diversifierade arbetsmarknadsregioner. Bristen på akademiska arbeten i Skellefteå är en – men inte den enda – orsaken till rekryteringsvärigheter och den låga inflyttningen.

Källa till ovanstående : "Morgondagens behov av kompetenser- 40 000 anställningar till och med 2025", Region Västerbotten, swecos trendanalys Skellefteå 2012

I Skellefteå ska nivån på den tillgängliga kompetensen vara så hög att arbetsmarknaden ständigt utvecklas. Det förutsätter att de som söker utbildning känner till arbetsgivarnas kommande behov, att utbildningsanordnare kan erbjuda det som efterfrågas och att arbetsgivare agerar normbrytande och banbrytande.

Generationsväxlingar och en allt mer globaliserad värld av språk och kulturer hanteras genom att förstärka den befintliga regionala kompetensen med ökad inflyttning och inpendling.

Den ständiga utvecklingen understöds också av stärkt kompetens inom kreativt skapande, entreprenörskap, teknik och naturvetenskap samt vård och omsorg. För den framtida konkurrenskraften blir även stödet för insatser som främjar kunskap, innovationer och kompetensförsörjning avgörande.

Genom att unga människor får goda möjligheter att utveckla sin kompetens, delta i samhällsutvecklingen och påverka samtiden stärks också demokratin.

Insatsområde 1: Kompetens som utvecklar arbetsmarknaden

I globaliseringens tid måste konkurrenskraften till stor del bygga på ett högt kunskaps- innehåll i våra exportprodukter och tjänster.

Gymnasie-, vuxen-, folkhögskole- och högskoleutbildningarna ska möta arbetsgivarnas behov och ge utrymme för företagens utveckling. Genom utbildningarna ska också fler människor, genom hela livet och utgående från personliga val av karriär och bostadsort, få goda förutsättningar att möta en öppen arbetsmarknad.

Ett led i detta är nya och nischade utbildningsmöjligheter på Campus Skellefteå som lockar både befintliga och nya invånare.

Kunskapen om kompetensbehovet på lokal och regional nivå utvecklas genom samverkan mellan arbetsgivare och utbildningsanordnare, under gemensamt ansvar. Tillsammans med omvärldsanalyser är det grunden för ett hållbart kompetensförsörjningsarbete som fokuserar både på lokal kompetensutveckling och på att attrahera människor utifrån.

Insatsområde 2: Kreativt skapande och entreprenöriellt lärande

Eleverna i grundskolor och gymnasium ska ges möjlighet att arbeta kreativt, kulturskapande och med entreprenöriellt lärande. I ett arbete, som sker i enlighet med läroplaner från förskola till gymnasium, ska företagsamhet och eget företagande bli lika naturligt som en anställning. Dessutom ska varje ung människa erbjudas stora möjligheter till kreativt och kulturellt skapande.

Insatsområde 3: Främjat intresse för teknik och naturvetenskap samt vård och omsorg

Förnyelse och förmågan att utveckla nya lösningar är en grundläggande och nödvändig egenskap för att skapa tillväxt. Förmåga till innovation kommer att vara en nyckelfaktor för Skellefteås och regionens långsiktiga utveckling. En god innovationsförmåga är viktig för att möta snabba samhällsförändringar och öka den globala konkurrenskraften. Därför är vår förmåga till teknisk utveckling och innovationer centrala för framtida konkurrenskraft

Utvecklings- och konkurrenskraften i Skellefteås näringsliv och offentliga verksamheter ska stärkas, inte minst med avseende på medborgarnytta och tillväxt genom utvecklade verksamhetsområden. Vi ska också trotsa demografiska utmaningar och skapa förutsättningar för att alla ska kunna leva ett gott liv, genom hela livet.

Skellefteå ska främja kunskap och intresset för teknik, naturvetenskap och digitalisering. Det är viktigt för att säkra näringslivets utvecklings- och konkurrenskraft och för att skapa medborgarnytta, tillväxt och utvecklade verksamhetsområden. Våra lärmiljöer ska dra nytta av framtidens teknologiska genombrott, samt öka eleverns och studenters förmåga att använda digitala stöd. Det kräver en modern och välfungerande digital lärmiljö som möter behoven av ständig uppkoppling och ökande information.

Kunskapen och intresset för vård och omsorg behöver också främjas. I arbetet ska lärmiljöerna dra nytta av framtidens teknologiska genombrott och öka elevernas förmåga att använda digitala stöd.